

2. Verbonden met Christus in de doop

De opstanding van Christus Jezus was een unieke gebeurtenis, met een ontzaglijke betekenis voor de gehele wereld. Over iedereen wordt vroeg of laat Gods vonnis, dat Hij in de hof van Eden had uitgesproken, ten uitvoer gebracht: "Keer weer, u mensenkind". Niemand weet iets in het dodenrijk waar hij naartoe gaat; zoals Salomo, met zijn door God geschonken wijsheid, schreef (Pred 9:10). Weliswaar zijn enkele mensen door een wonder van de Here Jezus tijdelijk tot het leven teruggekeerd, maar allen zijn later weer overleden.

Het feit van de opstanding van Christus Jezus

In de evangelieverkondiging van de apostelen klinkt de mededeling dat Jezus werkelijk is opgestaan, als een trompetsignaal:

God heeft Hem opgewekt, want Hij verbrak de weeën van de dood (Hand 2:24).

Deze Jezus heeft God opgewekt, waarvan wij allen getuigen zijn (Hand 2:32).

De Leidsman tot leven hebt u gedood, maar God heeft Hem opgewekt uit de doden, waarvan wij getuigen zijn (Hand 3:15).

Jezus Christus, de Nazoreeër, die u gekruisigd hebt, maar die God heeft opgewekt uit de doden (Hand 4:10).

De God van onze vaders heeft Jezus opgewekt, die u hebt gehangen aan een hout en omgebracht (Hand 5:30).

Hem heeft God op de derde dag opgewekt (Hand 10:40).

Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt (Hand 13:30).

Een man, die Hij aangewezen heeft, waarvan Hij voor allen het bewijs geleverd heeft door Hem uit de doden op te wekken (Hand 17:31).

De apostelen verkondigen dit historische feit van Christus' opstanding, opdat de luisteraars daarin zullen geloven. Want dit is een zaak van leven of dood.

Vraag 1: Waarom is dit zo?

Historische feiten behoren gewoonlijk tot het verleden. We kunnen geloven in de waarheid ervan of niet; eventueel een les daaruit trekken voor de toekomst of

niet. Wat gebeurd is kan niet meer worden veranderd. Met de verkondiging van het historische feit van Christus' opstanding is dat echter anders. Want het ligt aan een mens of hij zelf daarbij betrokken is of niet, zelfs jaren of eeuwen later. Christus' opwekking uit de dood heeft geschiedenis gemaakt – heilsgeschiedenis; want deze daad van de God torent ver uit boven alle andere heilswonderen die Hij in Israël deed. Niemand anders kon tot dan toe van de overzijde van het graf roepen naar mensen die daar in moeten gaan: "Wees niet bevreesd ... Ik ben dood geweest, en zie, ik ben levend tot in alle eeuwigheden" (Op 1:17). "Omdat wij weten", schrijft Paulus, "dat Christus, nu Hij uit de doden is opgewekt, niet meer sterft: de dood voert geen heerschappij meer over Hem" (Rom 6:9).

Verre van Christus' opstanding als vanzelfsprekend te beschouwen, stapelt de apostel woorden als 'kracht', 'macht' en 'sterkte', om de ontzaglijke betekenis hiervan onder woorden te brengen.

Lees zelf in wat hij bidt in Efeziërs 1:19 en 20, opdat zijn medegelovigen inzicht zullen ontvangen.

Want "Hij is gekruisigd uit zwakheid, maar Hij leeft uit Gods kracht" (2 Kor 13:4).

Christus' dood en opstanding onlosmakelijk verbonden

Christus' opstanding is alleen te begrijpen in het licht van zijn offerdood. Zowel hier als op vele andere plaatsen in het Nieuwe Testament zijn Christus' dood en opstanding onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Lees in 1 Korintiërs 15:3 en 4 hoe Paulus, terugblikkend op zijn bezoek aan Korinthe, de boodschap die Hij daar verkondigde samenvatte.

Beide gebeurtenissen werden door de profeten in Israël voorzegd. Dezelfde profetieën in de Schrift die vertellen dat Jezus, als de gehoorzame Knecht van de Heer, zich tot een schuldoffer voor velen zou stellen om hun ongerechtigheid weg te nemen, vertellen ook van Gods welbehagen in Hem en dat Hij zijn gehoorzaamheid zou bekronen door Hem uitermate te verhogen. Juist het feit, dat Christus' kruisdood en opstanding vooraf in de geschriften van Israëls profeten stonden opgetekend, geeft aan dat die later naar Gods bepaalde raad en voorkennis zijn gebeurd. Beide staan centraal in dat genadige heilsplan, dat Hij vóór de grondlegging van de wereld ontwierp. Hij zou Zijn eniggeboren Zoon verwekken uit een dochter van Adam, als een Mens van vlees en bloed; met de bedoeling dat Hij als onschuldig Mens tussen mensen in een door zonde en dood vervallen wereld zou leven, hun nood op Zich zou nemen en hen laten delen in de zegen die Hij Zelf door lijden en strijd zou ontvangen.

Jezus neemt deel aan het lot van mensen

Als Johannes weigert Jezus te dopen, zegt Jezus: "Zo past het ons alle gerechtigheid te vervullen" (Mat 3:15). Met dit 'ons' geeft Hij zijn vrijwillige verbondenheid

met zondaars aan. Tussen zijn doop en dood is Hij overal in Israël de dienaar van zijn volk. Matteüs ziet in zijn vele genezingen de vervulling van Jesaja's woorden over de Knecht van de Heer: "Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen en onze ziekten heeft Hij gedragen" (Mat 8:17; Jes 53:4). Hij doet alles wat Hij kan om mensen, die om allerlei oorzaak van God vervreemd waren geraakt, terug te brengen, door hen te verzekeren van Gods vergiffenis – als zij zich maar willen bekeren. Om deze reden blijft Christus trouw aan zijn Vader, zelfs als Hij Zich moet offeren op Golgotha.

De brief aan de Hebreeën vertelt dat Jezus als Mens in de wereld kwam. Hij was "voor een korte tijd beneden de engelen gesteld" (Heb 2:7), opdat Hij door Gods genade ter wille van anderen de dood zou smaken.

Vraag 2: Wat had God hiermee op het oog volgens de daaropvolgende woorden in vers 10 van Hebreeën 2?

De verlossing van mensen is dus aan Gods liefdevolle initiatief te danken. Wat Christus heeft gedaan is, zoals Paulus uitlegt, "in overeenstemming met het welbehagen, dat Hij [God] Zich in Hem had voorgenomen" (Efez 1:9). God wilde een familie uit de mensheid tot stand brengen, met de bedoeling dat allen die daarin opgenomen zouden worden de heerlijkheid van volmaakt en eeuwig leven zouden ontvangen. En voor de uitvoering van dit plan, heeft God Zijn Zoon uit de mensheid verwekt, opdat Hij door lijden en strijd volmaakte gehoorzaamheid aan Zijn wil zou leren.

Voor de verwezenlijking van Gods heilsplan behoren wij Christus te danken. Geboren met de vrije wil die alle mensen hebben, om te kiezen wat Hij zou doen, heeft Christus van jongs af aan – in eerbied en liefde voor zijn Vader – alles gedaan wat van Hem werd gevraagd

Vraag 3: Welk woorden tot zijn moeder tonen de houding die zijn hele leven kenmerkt?

Geen mens is zich ooit zo sterk bewust geweest van een ontzaglijke taak, zoals die Hem is toevertrouwd: "Ik ben niet van Mijzelf gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden" (Joh 8:42). Met welke dankbaarheid Hij dacht aan de Vader, Die Hem steeds begeleidde en steunde, blijkt uit zijn woorden: "Ik heb U verheerlijkt door het werk te voleindigen, dat U Mij te doen gegeven hebt" (Joh 17:4).

In zijn menselijk lichaam moest Hij alle verzoeken overwinnen waaraan de mens bloot staat; en na de volmaaktheid uit ervaring te hebben geleerd, heeft Hij dan dat lichaam zelf – de bron van verlangens die leiden tot ongehoorzaamheid – aan de dood overgegeven. Het antwoord van de Vader op de eerbiedige en liefdevolle gehoorzaamheid van Zijn Zoon, was dat Hij Hem uit de doden op-

wekte en Hem niet alleen eeuwig leven in heerlijkheid schonk, maar Hem ook aanstelde als de Bron van leven voor anderen.

Lees nu zelf wat de schrijver aan de Hebreëen in 2:14 en 15 nader uitlegt over de wijze waarop Christus, door het lijden van de dood, Gods familie heeft geheiligd.

Een heilsdaad voor iedereen

Voor wie is Christus dan gestorven en opgewekt? In principe voor iedereen. De schrijver heeft immers gezegd dat dit Gods bedoeling was: "opdat Hij door de genade van God voor een ieder de dood zou smaken" (Heb 2:9). Als beweegreden voor zijn vermaning in alle godsvrucht en waardigheid te leven, zegt Paulus: "Want dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil, dat alle mensen behouden worden en tot erkentenis van de waarheid komen" (1 Tim 2:3-4). Op gelijke wijze schrijft ook Petrus over Gods reddende genade: "... daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, doch dat allen tot bekering komen" (2 Pet 3:9).

Maar dezelfde verklaringen die vertellen dat Gods levengevende genade in principe voor iedereen is, geven ook aan wat iedereen moet doen om deel te hebben aan het hem of haar aangeboden heil.

Vraag 4: Wat moet iedereen dan doen?

De evangeliieverkondigers die naar de niet-Joden gaan om hen ook de heilboodschap te brengen, zijn als de knechten in Jezus' gelijkenis van het koninklijke bruiloftsmaal. Allen die zij ontmoeten, moeten weten dat zij uitgenodigd zijn. Maar als zij onverschillig zijn, of niet de moeite nemen de 'kledingsvoorschriften' te respecteren, dan zal de uitnodiging hen niets opleveren. God roept door Zijn profeet Jesaja op: "Neig uw oor en kom tot Mij; hoort, opdat uw ziel leve" (Jes 55:3). Het laatste Bijbelboek eindigt met een beroep op ieder welwillend mens: "Wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het levende water om niet" (Op 22:17). Wie niet wil, sluit zichzelf uit.

Deel hebben aan wat Christus heeft gedaan

Aan wie behouden wil worden, stelt God de voorwaarde in Hem en Zijn uitnodiging te geloven: "Want wie tot God komt, moet geloven, dat Hij bestaat en een beloner is voor wie Hem ernstig zoeken" (Heb 11:6). Dit geloof is, vanwege de plaats die God Hem heeft gegeven in Zijn heilswerk, vooral gericht op Christus

Lees nu zelf wat Paulus hierover schrijft in Romeinen 10:9-13

In de praktijk betekent dit, dat wie gered wil worden persoonlijk tot erkentenis van de waarheid en de reddende kracht van het evangelie moet komen, en zich dient te bekeren. Christus is gestorven en door God opgewekt als Vertegenwoordiger van Gods hele familie. Het is aan ons de nodige stappen te ondernemen, om door de Vader te worden aangenomen en gerekend tot de zonen, die

Hij bezig is door Zijn Zoon tot heerlijkheid in Zijn Koninkrijk te brengen.

Dit geloof is veel meer dan het aanvaarden van bepaalde feiten. Door geloof zien we in dat Gods genadige voornemen Zijn kinderen eeuwig leven te schenken, in Christus werkelijkheid is geworden. Jezus heeft Zich met ons in onze nood vereenzelvigd; eerst in zijn leven, maar vooral in zijn offerdood. In zijn opstanding krijgt Gods voornemen met al Zijn kinderen voor het eerst zichtbaar gestalte. Evenals in zijn sterven is Hij ook in zijn opstanding verbonden met allen die zich met Hem willen verenigen.

Tegenover het deelhebben van Christus aan de nood van mensen, stelt Paulus de noodzaak, dat allen die behouden willen worden deel hebben aan wat Christus heeft gedaan. Hij beschrijft deze vereenzelving met Christus door van de gelovige te zeggen dat hij met Christus is gekruisigd, gestorven, begraven en opgewekt, en in de eindtijd ook met Hem zal verschijnen in heerlijkheid: "Ik ben met Christus gekruisigd", schrijft hij. Of hij op die dag op Golgotha was, is niet bekend. Maar jaren later terugblikkend op deze gebeurtenis, ziet Paulus in dat zijn eigen kruisiging daarbij betrokken was. Vandaar dat hij zegt, dat hij en zijn medegelovigen al in Christus gestorven zijn. Hij laat zijn vroegere levenswijze achter zich om helemaal opnieuw te beginnen. Hij neemt afscheid van zijn vroegere gewoonten en denkwijzen, om een nieuwe persoonlijkheid te worden: "Indien wij dan met Christus gestorven zijn, geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven" (Rom 6:8); "Indien wij met Hem gestorven zijn, zullen wij ook met Hem leven" (2 Tim 2:11).

De noodzakelijke stap naar het behoud

Vraag 5: Met welke daad begint voor iemand die tot geloof gekomen is zijn of haar persoonlijke vereenzelving met Christus?

Vraag 6: Hoe weten we dat dit inderdaad vanaf het begin de praktijk was ?

De heilsbetekenis van de doop

De meest uitvoerige verklaring van de betekenis van de doop geeft Paulus in zijn brief aan de Romeinen. Zoals we in deel 1 zagen, plaatst Paulus in de tweede paragraaf van hoofdstuk 5 de noodlottige gevolgen van Adams overtreding en de zegenrijke gevolgen van Christus' gehoorzaamheid tegenover elkaar. Terwijl mensen de gevolgen van Adams overtreding ondervinden, omdat zij van hem afstammen, komt de verbondenheid met Christus niet door afstamming maar door de doop tot stand; want daarin vereenzelvigde de gelovige zich met Christus.

Paulus leidt zijn uitleg van de betekenis van de doop in met de woorden: "Of weet u niet, dat wij allen, die in Christus Jezus gedoopt zijn, in zijn dood gedoopt zijn?" (Rom 6:3). Hiermee veronderstelt hij dat al zijn broeders in Rome in Chris-

tus zijn gedoopt. Immers een ongedoopte discipel van de Heer bestond eenvoudig niet, want de doop markeert de overgang tot de toestand die Paulus aangeeft met de uitdrukking "in Christus". In zijn brief aan de Galaten had hij al geschreven: "Want u allen, die in Christus Jezus gedoopt bent, hebt u met Christus bekleed" (Gal 3:27). Dit is een eigenaardig beeld, dat doet denken aan zijn vermaning later in zijn brief aan de Romeinen, dat wat in de doop in principe gebeurt voortaan in een nieuwe levenswijze werkelijkheid moet worden: "Maar doe de Here Jezus Christus aan en wijd geen zorg aan het vlees" (Rom 13:14).

Hoe kan een mens sterven met iemand die al lang is overleden? Paulus geeft hiervoor een verklaring, die onze nauwkeurige aandacht verdient.

Lees nu eerst zelf aandachtig 2 Korintiërs 5:14 en 15

De conclusie die Paulus uit Jezus' dood trekt – "dus zijn zij allen gestorven" – betekent niet dat Jezus stierf omdat mensen sterfelijk waren, al is dat uiteraard waar. De gedachte is dat alle discipelen betrokken zijn bij wat met Christus is gebeurd. In zijn dood zijn ook zij inbegrepen. Hij stierf als de Vertegenwoordiger van allen die vrijgemaakt willen worden van de macht van de zonde, door met Hem voor de zonde te sterven: "Zo moet het ook voor u vaststaan, dat u wél dood bent voor de Zonde, maar levend voor God in Christus Jezus" (Rom 6:10-12); "... daar u de oude mens met zijn praktijken afgelegd, en de nieuwe aangedaan hebt, die vernieuwd wordt tot volle kennis" (Kol 3:9,10).

De macht van de Zonde

In de hoofdstukken 6-8 van de brief aan de Romeinen spreekt Paulus over de mens als slachtoffer van de macht die hem beheerst. Opmerkelijk hierbij is zijn gebruik van personificatie, waarin wat hij 'de zonde' noemt wordt voorgesteld als een tirannieke macht. Zonde is letterlijk een overtreding van Gods geboden, of de toestand van schuld waarin een overtreder terecht komt. Paulus noemt de begeerten in de mens, die aanleiding geven tot overtredingen, echter 'zonde'; en dan verpersoonlijkt hij deze begeerten als een despoot die een verderfelijke macht over de wereld en ieder mens uitoefent. Deze personificatie komt herhaaldelijk voor, en het zou nuttig zijn het woord op deze plaatsen met een hoofdletter te schrijven: Zonde. De gewone mens is voortdurend in slavernij, en Paulus spreekt herhaaldelijk over "slaven van de zonde" (6:6,16,20). Mogelijk denkt hij hierbij aan Jezus' woorden: "Een ieder, die de zonde doet, is een slaaf van de zonde" (Joh 8:34). De Zonde is een tiran, die in het lichaam van ongelovigen heerst, maar in een gelovige kan en mag dat niet meer het geval zijn: "Laat dan de Zonde niet langer als koning heersen in uw sterfelijk lichaam, zodat u aan zijn begeerten zou gehoorzamen" (6:12).

Vraag 7: Wat is het loon dat de slaaf van de zonde wordt uitbetaald?

Als Paulus in hoofdstuk 7 nog dieper tot de aard van deze toestand van slavernij doordringt, blijkt dat er geen sprake is van een vijand buiten de mens. De brief aan de Hebreëen gebruikt hierbij de naam 'Duivel'. Ook dit is een personificatie, zoals blijkt uit de omschrijving: "die de macht over de dood had" (Heb 2:14).

Vraag 8: Wie heeft de macht over de dood?

Paulus gebruikt in deze uitleg van Gods heilswerk in Christus de termen 'Duivel' en 'Satan' niet. Hij verklaart het falen van zijn eigen pogingen de Wet van Mozes altijd te volbrengen, door te zeggen: "Wij weten dat de wet geestelijk is; ik echter ben vlees, verkocht onder de Zonde" (Rom 7:14). Hij noemt zich dan "krijgsgevangene" van "de wet van de Zonde" (vs. 23).

De overwinning van Christus

Na de beschrijving van de noodsituatie van de mens in Romeinen 7, vertelt Paulus over de bevrijding die Christus tot stand heeft gebracht.

Lees nu zelf Romeinen 8:3

Hij zet hiermee de personificatie van de Zonde voort. Deze Tiran oefende zijn macht uit over mensen van vlees en bloed. Christus trad op diens terrein op, en overwon hem. In alle vorige geestelijke krachtmetingen hadden mensen het onderspit gedolven; nu heeft de Tiran in een beslissende slag de nederlaag geleden. Paulus' uitleg van Christus' heilswerk is dat de Vader Zijn Zoon uit de in zonde en dood vervallen mensheid heeft verwekt, zodat Hij – in zijn natuur van vlees en bloed – de strijd zou aanbinden met de vijand waartegen allen moeten strijden. Juist daarom is het geloof dat Christus in de volste zin van het woord 'in het vlees' gekomen is – dat wil zeggen dat Hij waarachtig Mens was – essentieel. Geen God in de gedaante van een mens, noch een engel, maar Gods Zoon door verwekking uit de heilige Geest, met een menselijk lichaam met menselijke verlangens die verloochend moesten worden. En Hij behaalde die overwinning in verbondenheid met en als Vertegenwoordiger van al Gods kinderen.

Na de twee machten zo te hebben voorgesteld, legt Paulus de betekenis van de doop nader uit als het middel waardoor de gelovige uit zijn noodtoestand wordt verlost. Door zich in een plechtigheid van diepgaande symboliek met Christus te vereenzelvigen, kan hij zijn vroegere leven afleggen. Daarmee gaat hij van het regime van de Tiran over tot de heerschappij en bescherming van Christus, om voortaan diens eigendom en dienaar te zijn. Hij wordt op symbolische wijze met Christus gekruisigd, sterft, wordt begraven en staat weer uit het doopwater op, als met Christus opgewekt in een geestelijke opstanding tot een nieuw leven

Lees nu zelf in Romeinen 6:3-6 wat Paulus hierover schrijft.

Elders in het Nieuwe Testament staan andere omschrijvingen van de doop.

Vraag 9: Wat was volgens Jezus, in zijn gesprek met Nicodemus, noodzakelijk om het Koninkrijk binnen te gaan?

Paulus brengt deze direct in verband met de doop in Christus, door te spreken over een waterbad: "Hij [God] heeft ons gered door het bad van de wedergeboorte en de vernieuwing door de heilige Geest" (Tit 3:5). Hij beschouwt de doop dan ook als een geestelijke reiniging, al wordt dit niet met zoveel woorden gezegd: "evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft, om haar te heiligen, haar reinigende door het waterbad met het woord" (Efez 5:25,26). Wij mogen de doop ook zien als een verbondssluiting.

Maar zijn meest karakteristieke omschrijving van de doop, is die van de overgang van de doodstoestand van de natuurlijke mens tot nieuw leven in Christus. Uitgangspunt is het geloof in Christus en inzicht in zijn heilswerk. De doop is dan de daad van gehoorzaamheid, waarbij een mens formeel afscheid neemt van zijn vroegere levenswijze. Hij kan aan zijn vroegere zelf afsterven, dank zij het feit dat Christus als zijn Vertegenwoordiger eens voor altijd volledig aan de menselijke begeerten is afgestorven. De dopeling kan hierdoor een nieuw leven beginnen, als een discipel van Christus, en daarmee ook een aangenomen lid van Gods familie. Christus is voortaan de Heer van zijn leven; en in dagelijkse gemeenschap met Hem probeert hij de diepgaande symboliek van de doop om te zetten in het dagelijkse verloochenen van zichzelf en voor zijn Heer in de hemel te leven. De gemeenschap met Christus werkt als een nieuwe, dynamische kracht in zijn leven. En wanneer hij faalt, wordt hij bemoedigd en gesteund door zijn overtuiging, dat zijn Heer in de hemel – voor wie hij leeft – altijd bereid is als zijn Voorspraak en Hogepriester voor hem op te treden, en hem als Leidsman te brengen tot de heerlijkheid die de Vader voor hem in voorbereiding heeft.

Antwoorden op de vragen

1. Als Christus niet is opgewekt, dan is er geen evangelie. Zie 1 Korintiërs 15:14.
2. Vele zonen tot heerlijkheid brengen. 3. "Wist u niet, dat Ik bezig moet zijn met de dingen van mijn Vader?" (Luc 2:49). 4. "tot erkenning van de waarheid komen" en "tot bekering komen". 5. Het zichzelf laten dopen volgens Jezus woorden in Marcus 16:15 en 16. 6. In antwoord op de vraag van de berouwvolle luisteraars naar Petrus' toespraak op de Pinksterdag: "Wat moeten wij doen?" antwoordt de apostel: "Bekeer u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden" (Hand 2:38). Zie voor praktijkvoorbeelden: Handelingen 8:36-38 en 22:10 en 16. 7. de eeuwige dood (Romeinen 6:23). 8. Alleen God overeenkomstig het principe: "Zie, alle zielen zijn van Mij ... de ziel die zondigt, die zal sterven" (Ezech 18:4; Deut 32:39; 1 Sam 2:6) 9. Een 'wedergeboorte'. Lees hiervoor Johannes 3:3 en 5.